

ТОЛЫ

Найхан бүтээж дүүргэсэн чаанзаа утга татаж хуулан залуухан дарханда хандаж:

— Сэржэ, ш, багааа хойшо хүгжээй инструментүүдье бүтээдэг дархан болохоб гэжэ бодомжлодог нэн гүш? — гэжэ асууба.

— Угы, сэхэньн хэлэхэдэ, нимэ мастерской Улаан-Удэ дэмнэй бии юм гэжэ мэдэхгүй байгааг, гэжэ тэрэмни харюусаба.

ЮРЭ БУСЫН ДАРХАН

хэдэйнгөө дунда хүндэтэй боломхой.

Энхнэньн гайхалгүй хаш, Юуб гэжэдэ, хэр үгһаа хойшо буряад арадай хүгжэм наадажа ябаһан хэрэгсэлүүдье олоор дархалха зорилготойгоор оройдоол юһэн жэлэй саана багахан туршлын мастерской мэдээлэ бэлэй. Нэн түрүүн хүгжээй нургуулинуудта нурасжа байһан үхибүүдье, уран дайхан кружогуудта наададаг зонич арадай инструментүүдээр хөгжөөх гол зорилго урдан табигдажа, гартаа дүгитэй, уран дархаша арбаа бүтээдэг суглуулха, хүдэлгээ эхилһэн байна. Энэ мастерскойд хэдээн хонгёон алатын чаанза, зөөлхэн дуутай лимб, уянгата хүгжээтэй хуур болоод ятаг, ючин гэжэ мэтэн инструментүүдэй эдэлхэе уужам буряад оройндоо алиһе дүт, холын нотатга шагнажа боломоор.

— Тээд хаанаһаа энэ мастерской тухай мэдэхэ, энэ хүдэлгээ эрээ нэмхэй? — гэжэ савшан асуужа, хөөрлөөгөө үргэлжлүүлхэ хүсэбэ.

— Сэржэй алба наа дүүргэж эрээд ябахада, ямаршэб даа хэрэгээр энэ мастерскойд хүдэлгээ сугтаа ороо һон хаб, Хүдэлгээ байһан үхибүүдэй ажилһе хайшаажа, ажалда абаа наан, туршаад үзэхэ байна гэжэ бодоо нэм.

Тэрэ гэгээр дүрбэн жэл үгэрөө. Энэ богинохон сар соо Сергей Миталов уран нарин гартай, ажалша нэтрүү зантай байһанаараа, сүг хүдэлдэг нургуулинуудта хонгёон алатын чаанза, зөөлхэн дуутай лимб, уянгата хүгжээтэй хуур болоод ятаг, ючин гэжэ мэтэн инструментүүдэй эдэлхэе уужам буряад оройндоо алиһе дүт, холын нотатга шагнажа боломоор.

Эрлэдэг юм. Энэһэй нүүдэ хабтагинууд бэл бээдэг, бүхөөр илааг. Тийхэдэ чаанзын ноур талы арһаар хэдэг байна. Энэһээ тэрэнэй абһан хонгёо болодог ха. Шаргалулаан ялагар шэрээр чаанза хушагдаг юм. Хажуу талын найхан угалаар шэмгэлдэдэг. Иимэ нарин хүдэлмэри дүүргэжэ, нэгэ инструмент дархалхын тула хэды ехэ сэг, тэсбэри хэрэгтэйб даа? Сүлөөгүй ажалһаан Сергейн духа хүлһэ лэбшэжэ, тэрэнэ арһаа хабда хууһунда огто олоногүй. Хүдэлмэри хэбдээ үсэд нэтрүү хууһуе омогорхонгоор хаража, удаан зогсоо нэм.

Мастерскойн богино залуухан хууһунэй анха түрүүшнхээ алхалда, энэ хүдэлгэн дархашууд дулааханаар утан абаа нэм. Тийхэдэшье эрхилһэн ажалдаа хууһуе дүрхүүлхэ оролдоо һааб даа. Ажалда алхаша талһаанхэ сэжээр мэдэхэ болоһон уран гарта зон тэрэ үедэ мастерскойд олон нэм. Жэжэньн, тэрэнэй нэгэн — Пётр Федорович Лосев мастерскойн эмхидхэгдэ.

Дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүдэйгээ гэршэ болгон, нимэ баримтануудта хандажа дүрэн хүрэнэ.

Совет орон соогоо, мүн Япондо болон Сириэ үнэгэрэгдэһэн выставкунуудтэ Сергей Миталовы бүтээһэн инструментүүд табигдажа, мэргэжлэдэг үндэрөөр сэгнэгдэһэн байна. Залуу дархан мастерскойгоо хүдэлмэри зүгһөө найшаалда нэгтэ бэшэ хүртэһэн, республикын Соёлой министрствын Хүдэлгээй гаданшуудар шагнагдаһан юм.

Республикыгээ соёлой хүдэлмэрилгээшэи делегацин бүридэлдэ оролсоон, сентябрь нарын хуушаар Монгол орон айлхалха болоһон.

Чананзын нургуушын утаһа таржа дүүргэдэ, Сергей хургаара утаһууды болгоомжотойгоор хүдэлгэнэ. Нарин хонгёо абһан гараадаһа.

— Зай, ингээд хүгжээшэдэ хэрүүлхалда болоһон, — гэжэ хэлэд, хууһун бүдэй үртэһэндэ гараа арһаа.

— Энэһэйһэн хүгжээшэдэ хайшаагдаһан лабтай ха? — гэжэ дэмнэй, залуу дарханы шарай бага уялэд гэб.

— Тийгээд уридшалан таамаг хэрлэһэн дэмнэ, — гэжэ Сергей эр зэмсэгүүдэ суглуулжа хилибэ.

Гарааһа гараад, үндэс томо гэжэ хажуугаар үнэгээр ябахадаһан, нэгэ сонхооо чананзын хонгёохон абһан эдэлхэ дуудла, Дорбогуй хонгёо эдэлхэ юм. Багахан хууһун гү, али басаган хүгжээлэ һурана хаш даа. Тэрэнэй гар соохи чананзые магад энэ Сергей бүтээжэ... Ингэжэ гиртэ болсомсооро, хажуудаа ябаһан нурхэ тээжэ омогорхонгоор хараад абааб. Харин тэрэмни дорууханаар ажалла. Харын бэлшэр дээрэ зогсоод, гарын шангээр бариһанай улаа:

— Зай, биһни магазинуудта ороһоним — гэжэ хэлэд, хахсаба. Соня инангынь хоёр хүүгэдтээ гэртэ хүлээнэ.

Г. ДАГБАЕВ.

ЖАМСО ТУМУНОВАЙ АРМИДА ХАБААТАЙ ЗОХЁОЛНУУД

БҮРЯАДАЙ мэдээжэ уран зохёолшо Жамсо Тумунов 1941 онһоо 1946 он хүртээр, табан жэлэй турша соо сэргэй албанда ябаха зуураа сүлөө уеһе хамбаашалан, уран зохёолш талһаар хэдэн бүтээлүүдье бэшэһэн байна юм. 1946 оной феврал-март нарада уран зохёолш армийаа табигдаһан улаа тээхэнэ. Хэбдэйгээ хонгёо эрээ, «Сувороковский» (Сувороковский) гэжэ гэгээтэдэ хүдэлһэн байдаг. Тус гэгээтэ ороо, казах, татар болон буряад хэлнүүд дээрэ гарадаг байгаа. Түхүн түрүүндэ, тэрэ оной мэртын 30-най «Сувороковский» номонто «Мунгэн Сэлэнгэе зүбшэжэ...» гээд «Сүхэ-Баатар» гэжэ номһон хэбдэ толиһон байна. Тэрэнэ пост-уран зохёолшын 17-дохи армийаа ябахада бэшэжэ эхилһэн ном мүн байгаа. Жамсо нурхэ ехэ шуналтайгаар хүдэлдэг бэлэй. Улаан-Баатар ошожо, Сүхэ-Баатар нурхэ Янжикматой уулзажа эрээ. «Сувороковский» армийаа 6-най номонто «Одохон хууһун» гэжэ расказ толиһондоо бэлэй. Энэ расказ хонгёо хэблэлдэ гараагүй, алдагдаһан байжа болоо. Тийхэдэ тус расказые олохо хэрэгтэй. Хэдэн жэлэй саана Буряадай номой хэблэл редактор Владимир Намсараевы оролдоогоор Ж. Тумуновы сэргэйгээ тэмдэ зоруулагдаһан зохёолнуудыг суглуулбери гаргалһан байха. Тэрэн соо дээрэ дурдагдаһан «Одохон хууһун» оруулагдажа.

Сэргэй талаар бараг бэлдхэлтэй офицер баруун фронт могоодо бэлэй. Түрүүн Кенигсберг (мүнөө Калининград хот), Берлин, нүүдэ Прага хот тээшэ шэглэлтэнүүдэдэ дайлагдажа ороһон, стрелков батальоний командирэй политическэ талаар орлогшо ябаһан, доруун зэригоо харуулһан, тийхэдэ хэдэн орден, медальнуудта хүртэһэн байгаа.

Дээрэ хэлэгдэһэн газетин 1946 оной апрелин 30-най номонто хэблэгдэһэн «Ингээшэ жэлэй майн нэгэндэ» гэгээн статья соогоо уран зохёолшо ингээшэ бэшэжэ: «Утаа мэгэн дундуур Берлинэй зүрхэн худар жудхэн ябахадаһан, эр талһаанһан бүлэгдэһэн дайсанай сэргүүд бидэний хойноһоо хадаран орожо, Гитлеры ставкы арһалан абаха мүн баһа уршаша эрмэлзэһэн. Априлин 29-нэй үдэр немцык сэргүүд бидэний хоёр талаһаа хуирлан оробо. Хатуу сохилтодон мэргэн шэдабартайгаар манай сэргүүд харюусаа... Уһа шобар болоһон, шэжэ нүхөө дулиршэһэн немцык бидэний хараха муртоо бууга хаяжа, шэжэ тээжэгүйгөөр: Гитлер капут. Рус гүт, уһа үгүт! — гэжэ гуйна.

Ж. Тумуновы бэшэһэн хоёр расказ, «Наран орохо зүг тээшэ», «Почтолохой ноу-санууд», мун фронтотой шүлгүүдэй: «Байгал, шамдаа, «Хүлэг минни морин», «Балттын долгин» — эдэ шүлгүүд 1945 оной март нара гэгээн тэмдэглэлтэй. Эдэ расказ, шүлгүүдэдэ гадна сэргэй албанда ябаһан хууһуудтэ зоруулжа, оройгоо һайн наһаагаар, БМАСР-эй 25 жэлэй ойтот дашарамдуулан, «Минни дайшалхы нүхэдэ» гэгээн гаршатай хандажа соогоо уран зохёолшо ингээжэ бэшэжэ: «Нүхэд, офицерүүд ба солдадууд! БМАСР-эй гайхамшатаа 25 жэлэй оие утуулан, өөһэдынгөө дайшалхы ба политическэ мэргэжэлье дээшлүүлхэһэн урһалһаа. Манай буряад — монгол, тэрэнэй уран зохёолшо тааналһаа, шэжэ шэжэ амжалтануудые хүлээнэ».

М. ДУГАРОВ, отставкада гараһан майор.

М А Н А И
АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-61, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селкоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск — 55-6-99.

колхозой алдарт хонгшо мүнөөшэ ажалдаа үндэр дүнгүүдье туйлаһан зандаа.

Хани нурхэ Сонтобо амаралта бүхэндөө Сергей гэр тэжиндээ айлшалаг юм. Тийхэдэ хууһунайхараа тэдэндэ хамнасалдаг. Мастерскойдо һал ажаллажа эхилээд байхада, Сергей гэр бүлэ боложо түбхиноо бэлэй. Мүнөө тэдэ хоёр үхибүү хүмүүжүүлнэ.

Мастерскойдо гансал буряад арадай инструментүүдье дахалдаг бэшэ юм. Гална трещётко, бич, кокошник гэжэ мэтэн ород арадай инструментаүүдье Шэтын, Эрхүүгэй хүгжээшэдэ захилаар хэдэг болоһон. Сергей тэдэньн эрхим найнаар бүтээдэг байна.

Дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүдэйгээ гэршэ болгон, нимэ баримтануудта хандажа дүрэн хүрэнэ.

Совет орон соогоо, мүн Япондо болон Сириэ үнэгэрэгдэһэн выставкунуудтэ Сергей Миталовы бүтээһэн инструментүүд табигдажа, мэргэжлэдэг үндэрөөр сэгнэгдэһэн байна. Залуу дархан мастерскойгоо хүдэлмэри зүгһөө найшаалда нэгтэ бэшэ хүртэһэн, республикын Соёлой министрствын Хүдэлгээй гаданшуудар шагнагдаһан юм.

Республикыгээ соёлой хүдэлмэрилгээшэи делегацин бүридэлдэ оролсоон, сентябрь нарын хуушаар Монгол орон айлхалха болоһон.

Чананзын нургуушын утаһа таржа дүүргэдэ, Сергей хургаара утаһууды болгоомжотойгоор хүдэлгэнэ. Нарин хонгёо абһан гараадаһа.

— Зай, ингээд хүгжээшэдэ хэрүүлхалда болоһон, — гэжэ хэлэд, хууһун бүдэй үртэһэндэ гараа арһаа.

— Энэһэйһэн хүгжээшэдэ хайшаагдаһан лабтай ха? — гэжэ дэмнэй, залуу дарханы шарай бага уялэд гэб.

— Тийгээд уридшалан таамаг хэрлэһэн дэмнэ, — гэжэ Сергей эр зэмсэгүүдэ суглуулжа хилибэ.

Гарааһа гараад, үндэс томо гэжэ хажуугаар үнэгээр ябахадаһан, нэгэ сонхооо чананзын хонгёохон абһан эдэлхэ дуудла, Дорбогуй хонгёо эдэлхэ юм. Багахан хууһун гү, али басаган хүгжээлэ һурана хаш даа. Тэрэнэй гар соохи чананзые магад энэ Сергей бүтээжэ... Ингэжэ гиртэ болсомсооро, хажуудаа ябаһан нурхэ тээжэ омогорхонгоор хараад абааб. Харин тэрэмни дорууханаар ажалла. Харын бэлшэр дээрэ зогсоод, гарын шангээр бариһанай улаа:

— Зай, биһни магазинуудта ороһоним — гэжэ хэлэд, хахсаба. Соня инангынь хоёр хүүгэдтээ гэртэ хүлээнэ.

Г. ДАГБАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

★ Ферма бүхэндэ — бардам хүрээтэ тээлэл. «Ажарын тоосон уялһаа» — Б. Доржигэея статья.

★ Республикын ажалтай үдэр — суглуулбери.

★ Хонгшооды республиканска зүблөөн. «Шэжэ туйлаһанууд тээшэ».

★ 1949 ондо хонин ажарын продукция үйлдэбэрилгээ дээшлүүлхэ талаар республикын колхозууд болон совхозуудай, хонгшооды бригадануудай коллективүүдэй социалист мурь-сөөнэй дүрим.

★ Жэлэй туршада үнэгэн бүрөөд 2300 килограмм һуһаанһын түлөө. «Гэгээлхээ гэрэжа арга бич» — А. Субботинэй статья.

★ «Субботын үдэрэй гел-хам».

Сонхир экран

СУББОТО, 3
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва, 7.30—120 минута.
9.30—СССР-эй Гостелерадионой ород дуунай академическэ хоорой концерт. 9.55—Нефтин ба газар промышленностин хүдэлмэрилгээшэи үдэртэ. Баримтата фильм. 10.55 — Дуунай-инструментальна «Летос» ансамблин концерт. (Вьетнам). 11.20 — «Соёлой совет жасан» гэгээн дамжуулаар телеэкран харагшад асуудануудта харюуула. 12.20—«Очевидные и вероятные» гэгээн дамжуула. 13.20—«20 лет спустя» — баримтата фильм. (СССР). 13.50—Союзна республикануудай

Матвей ЧСЫБОНОВ

АЛТАН ШОРОЙТО ИНЗАГАТАМ

Энэрхы уяхан басагадай Элшэ дулаахан харсада, найхан ирагуу дуунуудынь нолонго соогур тамараа гүт!

Инзаган наһанайм нотатга, Илдан наһан малша зоной Нэлэһи Борьбогой дуулинда Нэсэрэ жаргалын мэдэрээ гүт!

Энэ минни алтан шоройто Элдин дэлэюу Инзагатам.

АШАНАРТАА

Хурдан годлини брото үзүүр
Хуби заяа хууһалдаг.
Хурса бодотой сүлэһэн үзүүр
Хүнэй жаргал найруулдаг.
Шэрүүн халмын эри утгаха Шэмэрүүн хүнүүд түрэдэг юм.
Улаан шуһа урдахуула Уланха шононуудынь байдаг юм.

Мунгэн тооһон юртэмсын Мунхэ байхые үрэгэнбди. Мунхэ харсатга залуу үсын Мүрэн гүнзэгые таанабди. Наһаяа хүсэһэн аба, ажылгээ Найдалын бүүхэн халгаарайт, Хүсэлжэ олоһон жаргалын Хүндэжэ абаад залгаарайт!

ДЭЛХЭЙДЭ МЭДЭЭЖЭ ХҮНҮҮДЭЙ ДАЛИТА СЭСЭН ҮГЭНҮҮДЭЭ

Уян хурса ухаан бодол Угай сэлбэрхэ холо дээрэ. Стендаль.
Түбһэн юмэн бүхидөө Тэмсэлэй ашаар бөлөдэг. Гераклит.
Ажал эхээр хэһэн хүн Ажа жарган һуудаг лэ. Л. Д. Винчи.

Ама эхээр алдангүй Агуу хэрэгжэ бүтээгш. Пифагор.
Талаар хардаһан ама хэлэн Ташуур буйһаа аймагтайт. А. Грьбедов.
Хуби заяанай сохилтануудта Хатуу зориг хуяг болодог. Сальмон.

ХҮНЭЙ ЗОРИГ ТУХАЙ ОНЬОН ҮГЭНҮҮД

Хүнэй хууһуу ажалараа сүүрхалха, Хүлэг морин гүйдэлөөроо сүүрхалха.
Зоригтой хүн зоной урда. Замша шубуун зэлын урда. Адууһаа хүлэг тодорхо.

Хүбүүдхэ баатар шалгарха, Зориг эхтэ Зэмсэг эхтэһе илаха.
Зориг тэмсэл хоёр Зол жаргалтай жоолоо. Зоригтой хүн нэгэ үхэдэг, Зориггүй хүн мянга үхэдэг.

ХЭН ХААНА ОШОХОБ?

Сентябрийн 3.
Соёлой ба амаралтын горьдской парк. Асфальт дээрэ зураһан зурагуудай кониурс 14 часһаа үнэгэрэгдэхэ. «Миколой Рубцовоё поэзи» гэгээн уншалга 15 часһаа эхилхэ. 19 чаша үлэдэг инструментүүдэй оркестр наадаха. 20 чаш 30 минутаа дискотека эхилхэ.

Сентябрийн 4.
Комсомольский гэжэ арал. Зунай хаһын хаалгала зориулагдаһан «Найгэр» 11 часһаа эхилхэ. Программалар уран хайханой коллективүүдэй концерт, спортивна мурьсоонүүд.

«ОКТАБРЬ»

ОГОНЬ, ВОДА И МЕДНЫЕ ТРУБЫ — в 9-40, ЛЮБОВЬ ИЗ ПАСАЖА — в 14, 18, 22, СЕМЬ САМУРАЕВ (2 серии) — в 11-20, 15-30, 19-30.
ВИДЕОЗАЛ (Дворец бракосочетаний, ул. Ербанова, 12) ПОХИЩЕНИЕ В ТЮТЮРИСТАНЕ — в 9-30, ДАКИ — в 11, ГРУППА РИСКА — в 13, НЕ МОЖЕТ БЫТЬ — в 14-10.
«ВОСТОК»
ВЕСЕЛОЕ ВОЛШЕБСТВО — в 15-30, СЛЕДОПЫТ — в 17, 19, 21.
«БАЙКАЛ»
ЧУДО С КОСИЧКАМИ — в 16-30, ДЕСЯТЬ НЕГРИТЯТ (2 серии) — в 18, 20-30.
«ЗЕЛЕНЫЙ»
ЛАТИНОАМЕРИКАНЕЦ — в 20.
ПАРК КУЛЬТУРЫ И ОТДЫХА И. ОРЕШКОВА
ЕДИНИЦА С ОЗНАКОМ — в 11, 15, БЕЛОЕ ПРОКЛЯТИЕ — в 13, 18, 20.

киноискусство (Латвия ССР). 15.20—«Мунгодор» — түб дэлхэй дээрэ. 15.45—«Познавая болыи свет» — уран найханай фильм. 17.00—«Булганда ба хүн бүхэндэ». 18.00—«Родина, которую украли». США-тай индеецүүдэй ажабайдал тухай баримтата фильм. 19.20 — «Уран шүлэгэй долгин дээрэ». 19.25—Афганистанай газар дээрэ мундэлһэн дуунуудай авторнуудай ба гүйсэдхэгшэдэй уулзалга. 19.50—«Кин-дэ-дэ» — уран найханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи серии. 22.00 — Время. 22.35—Хубилган шэнэдхэлһэн прожектор. 22.45 — «Берлиус Норейкэтай танилсалга. 00.10—«Джаз» джаз... джаз...». 01.10—Шэжэ нонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА
Москва, 9.00—Угловэй гимнастика. «Улаан бодол» гэгээн программа. 9.15—«Курант-нууд». 10.00—Федор Абрамовай шэлэгдэлдэ зохёолнууд. 11.10—«Элүүр эхэ байлган». 12.00—«Ан амитадай аймагтай». 12.05—Хүн, Газар дэлхэй. Юртэмсэ. 14.05—«Намар ой соо». 14.15—«Нежный возраст» — уран найханай фильм. 15.35 — «Нунин тэн болотор, тэрэнэ нээ хойшо». 17.15—Баримтата фильм. 17.25—«На дне» — уран найханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи серии. 19.45—Мультифильм. 19.55—«Михайл Ульянов. Хроника одной жизни» — баримтата фильм. 21.00—«Амгалан койрсогтой». Багашуулл. 21.15 — Баримтата фильм. 21.25 — «Берлиндэ айлшаар». 22.00 — Время. 22.35—Хубилган шэлэгдэлһэн прожектор. 22.45 — Хоккей. СССР-эй чемпионат. ЦСКА—«Динамо» (Рига). 00.15—Футбол. СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Черноморец».

ЗАЛУУ КОМПОЗИТОР ТҮРҮҮШЫН

Баир Донниковой зохион оркестртай хамта гүйсэдхэгдэхэ аиолончлики концертые «Бедондо» нэмжэ буряадай Композиторнуудай холбооны пленумтай үедэ шагнаа нэм. Тэрэнэ хоёр хубиһаа бүридэхэй нэм. Концертынь шагналд байхада, «Соёлой мэргэжлэтэ шатада» бэшэдэһэн зохёол гэжэ сэгнээ нэм. Бусадые дүүрһаһэн ямаршэ шажмгүй, национальнэ түхэл аянтгай, тон лэ шэжэ, нонин хүгжэм тадуугдаа нэм. Илангала 1-дэхи хубидань гүн мэдэрэл тухөөһэн аялануудай уянгатай нүбигдэжа байхынь гэжэ бэлэй.

Баир Донников М. Мусоргскийн нэрэмжэтэ Уралай консерватори (профессор Н. М. Пузыкин класс) анвогжэ эрээд.

Зунай

Бэнье бичигтэ Жамсундай, Хүгжээ

Гарангүй нэтрүүханаар

СА

ИТЭЙ

Статистика

мүнөө өдөр

таргалай

ай ургаа

289 цент

бүтэбэ.

Энтер

оний тар

байгалай

ууш бэлш

ектар та

344 гек

ер орол

шгын. Г

Таргалай

нэгэ ур

ажын ая

лашай у

дэ дун

хан юм

граса ху

процент

ной кол

сум хури

аминай

оний ал

бүхидөө

а, энэ ж

нэһе нед

болоно

й байда

д энэ ж

пункта

ий элсэ

хүрмээ

һын ово

днэлхэй

АУ

подряд

дэлдэг

аргалан

һуунай

һаа зноо

7 гектар

үтгэлхэй

442 гектар

онь ешм

обос, б

тарган